

Virtualna izložba

*Hrvatska glagoljica*

Kristina Judaš

Iva Perinić

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

# Izvorišta

- projekt *Hrvatska glagoljica: digitalizacija građe i uspostava digitalne zbirke* (voditelji dr. sc. Ivan Kosić i dr. sc. Irena Galić-Bešker)
  - pokrenut 2017. u suradnji s hrvatskim znanstvenim i baštinskim ustanovama i uz potporu Ministarstva kulture RH
  - cilj: potaknuti digitalizaciju glagoljskih knjiga i rukopisa iz domaćih i inozemnih ustanova, na jednome mjestu virtualno okupiti građu na glagoljici i izgraditi portal s vjerodostojnim podacima za znanstvenu i stručnu javnost
- portal *Glagoljica.hr*
  - cilj: na jednom mjestu okupiti digitalne preslike hrvatske glagoljske baštine te ih dati na uvid istraživačima, studentima, učenicima i široj javnosti
- izložba *Hrvatska glagoljica* (autor: Sandi Antonac)
  - Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, 6. studenoga – 15. prosinca 2018.

# Virtualna izložba *Hrvatska glagoljica*

- predstavljena **22. veljače 2019.**
- **ciljevi**
  - prezentirati sve dosada uložene napore da se revitalizira pomalo zaboravljeno pismo koje je na osobit način obilježilo nacionalnu kulturu i postalo simbolom hrvatskog kulturnog identiteta
  - potaknuti uspomene brojnih posjetitelja izložbe održane u prostoru Knjižnice
  - dovesti izložbu u domove svima onima koji je nisu bili u mogućnosti posjetiti

# Struktura i sadržaj: vremenska lenta



HRVATSKA GLAGOLJICA



TRAGOVİ ČIRILOMETODSKOGA NASLJEĐA U HRVATSK...



HRVATSKOGLAGOLJIČKA EPIGRAFIJA



GLAGOLJSKI PISARI



U početku bijaše Riječ i  
Riječ bijaše od Slova.

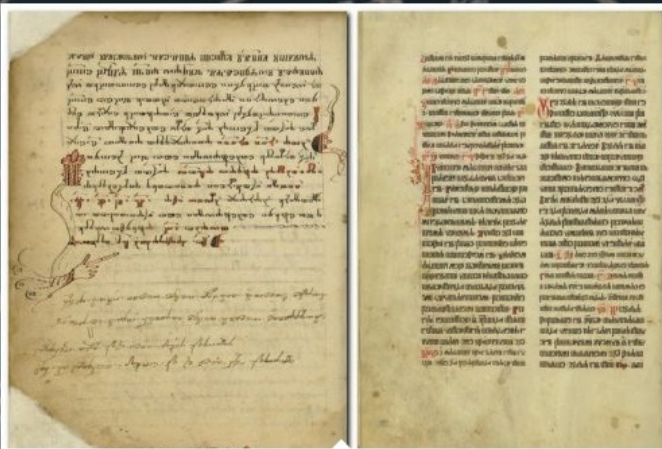




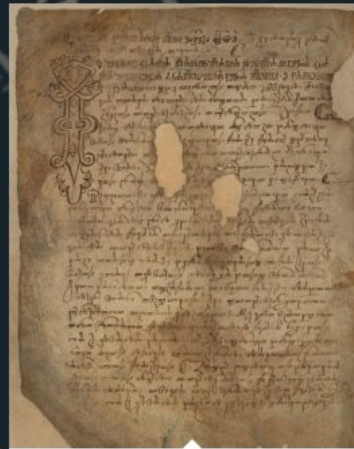
# Struktura i sadržaj: vremenska lenta



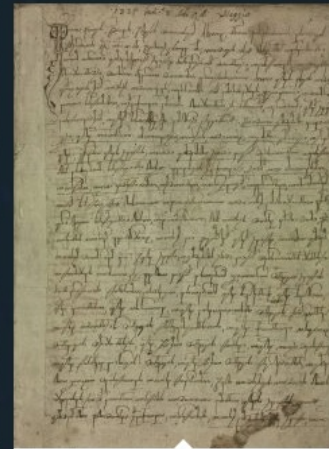
GLAGOLJSKI PISARI



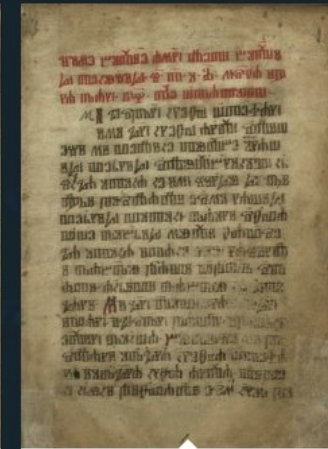
GLAGOLJICA – RUKOPISI



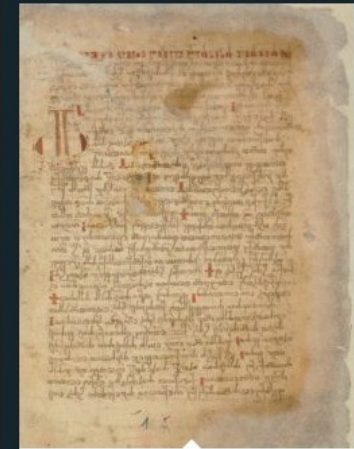
VINODOLSKI ZAKONIK (1286.)



ISTARSKI RAZVOD (1275 – 1395)



VRBNIČKI STATUT (1388.)



PETRISOV ZBORNIK (1468.)



ječ i  
a.

U početku bijaše R  
Riječ bijaše od Slov





# Struktura i sadržaj: vremenska lent



Naslovnica

Digitalizirana građa +

Slovimo glagoljicom +

Hrvatska glagoljica +

Umjesto pogovora

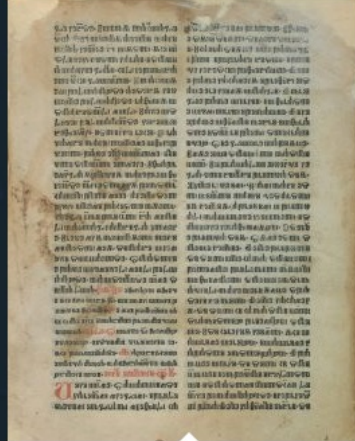
Ⲭⲣ ⲛⲁⲃⲃⲟⲛⲗⲁⲗ ⲛⲁⲃⲃⲟⲛⲗⲁⲗ ⲛⲁⲃⲃⲟⲛⲗⲁⲗ ⲛⲁⲃⲃⲟⲛⲗⲁⲗ ⲛⲁⲃⲃⲟⲛⲗⲁⲗ  
ⲛⲁⲃⲃⲟⲛⲗⲁⲗ ⲛⲁⲃⲃⲟⲛⲗⲁⲗ ⲛⲁⲃⲃⲟⲛⲗⲁⲗ ⲛⲁⲃⲃⲟⲛⲗⲁⲗ ⲛⲁⲃⲃⲟⲛⲗⲁⲗ



GLAGOLJICA – TISKANA GRABA



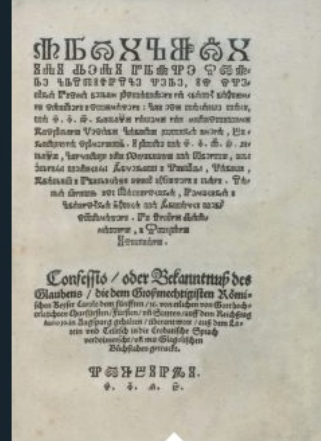
MISAL PO ZAKONU RIMSKOGA DVORA (14...



SENJSKI GLAGOLJSKI MISAL (1494.)



MISAL HRUACKI PO RIMSKI OBIČAJI I ...



ARTIKULI ILI DELI PRAVE STARE ...



GLAGOLJAŠKO PEJVANJE



PREPOROD GLAGOLJICE I GLAGOLJAŠTVA

U početku bijaše Riječ i  
Riječ bijaše od Slova.

# Struktura i sadržaj: izbornici

EUROPSKI OBZORI GLAGOLJSKE  
PISMENOSTI

Glagoljica

Tiskara u Senju  
Tiskara u Rijeci  
Tiskara u Urachu  
Tiskara Kongregacije  
De propaganda fide u  
Rimu

Knjige +  
Rukopisi

Tiskara u Senju

Tiskara u Rijeci

Tiskara u Urachu

Tiskara Kongregacije  
De propaganda fide u  
Rimu

Knjige +

Rukopisi

# Digitalizirana građa

## Knjige

- naslovnice i opis 33 jedinice tiskane građe
- pokategorije:
  - Tiskara u Senju
  - Tiskara u Rijeci
  - Tiskara u Urachu
  - Tiskara Kongregacije *De propaganda fide* u Rimu

## Rukopisi

- prve stranice 10 najpoznatijih rukopisa iz fonda Zbirke rukopisa i starih knjiga u NSK
  - *Vindolski zakonik*
  - *Razvod Istarski*
  - *Vrbnički statut*
  - *Breviarum Glagoliticum*
  - *Mavrov brevijar*
  - *Petrisov zbornik* itd.



## Mavrov brevijar

Naslov: Mavrov brevijar.

Impresum: 1460.

Materijalni opis: 418 str. ; 16 x 12 cm.

Napomena: 30 redaka u dva stupca, stupci ukrašeni manjim i većim inicijalima u crvenoj i zelenoj boji, inicijali u obliku vitica, zubaca, spirala i palmeta. • ustavna glagoljica • Uvezan u smeđu kožu s dva dodana papirnata lista na početku i na kraju kodeksa; na unutarnjem dijelu prednjih korica napisano latinskim slovima: Breviarium hoc scriptum est anno 1460. vurbenice Grece et Illiryce, ac Latine.

Signatura: R 7822

Sadržaj: L. 1r-179r: /Proprium de tempore./ /Počinje:/ "V ime B[o]žie am[e]n. [e]t g[ospod]n[i]ho č.u.m. (=1460) m[ě]s[e]ca perv[a]ra prvi d[aj]n[ ]..." l. 180r-315v: /Proprium sanctorum./ /Počinje:/ "V ime B[o]žie am[e]n. Počētie služ[a]b[ ] od' s[ve]t[ ]ac[ ]. N[a] d[aj]n[ ] s[ve]t[ ]a[ ]go Sator'nina ..." l. 316r-368v: /Psalterium./ /Počinje u 22. retku II. stupca:/ "V ime B[o]žie am[e]n. Sal'tir[ ] po z(a)k(o)n' ri

Jezik: hrvatski

Pismo: glagoljica

Vrsta: rukopisi

digitalizirana građa

tekst

Projekt: Hrvatska glagoljica : digitalizacija građe i uspostava digitalne zbirke

Zbirka: Hrvatska glagoljica • Zbirka rukopisa i starih knjiga NSK

Prava: Javno dobro

Identifikatori NSK: 000937706

Portal: Hrvatska glagoljica • Digitalne zbirke NSK

Pristup: Glagoljica.hr

Brevijar popa Mavra napisan je u dvama stupcima po 30 redaka ustavnom glagoljicom i ukrašen lijepim crvenim i zelenim inicijalima. Pisao ga je Blaž Baromić u Konavlima, kada je ondje 1460. bio u službi, za vrbničkoga popa Mavra, pa je po vlasniku i nazvan. I pisar i naručitelj spominju se u zabilježbi na početku teksta. Kalendar je naknadno (1471.) dopisao pop Jure iz Baške. Brevijar donosi treću, dotada nepoznatu, inačicu službe sv. Ćirila i Metoda. Vrlo je zanimljiv kult sv. Ilije kakav se nalazi u latinskim knjigama zagrebačke crkve, pa se naslućuje da je taj kult hrvatskim glagoljašima stigao iz francuskih obrednih knjiga preko Zagreba.

Projekt: Hrvatska glagoljica : digitalizacija građe i uspostava digitalne zbirke

Zbirka: Hrvatska glagoljica • Zbirka rukopisa i starih knjiga NSK

Prava: Javno dobro

Identifikatori NSK: 000937706

Portal: Hrvatska glagoljica • Digitalne zbirke NSK

Pristup: Glagoljica.hr

Prošlo na vremenskoj lenti

Glagoljski obrednik.  
Ulomak.

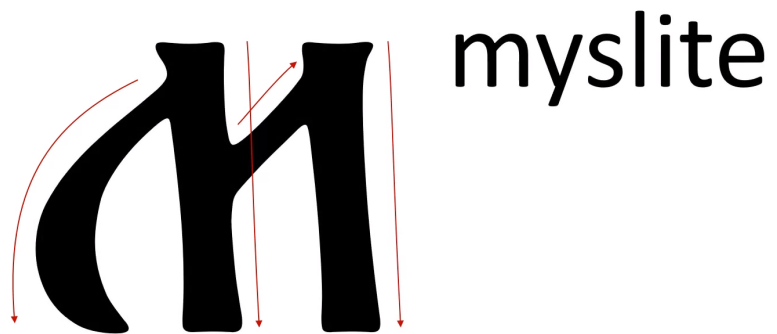
Sjedeće na vremenskoj lenti

Petrisov zbornik

# Slovimo glagoljicom

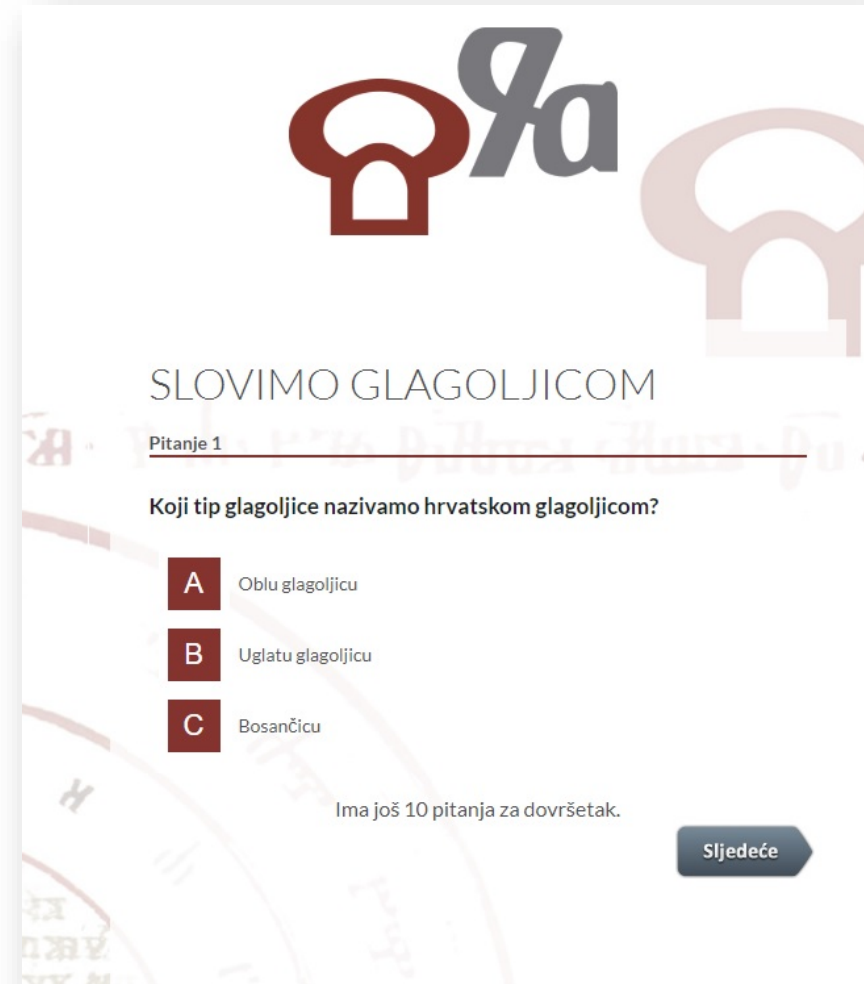
## Glagoljska početnica

- *Učim pisati glagoljicu*
  - simulacija pravilnog pisanja glagoljičkih slova



- *Recitiram azbuku*
  - replikator

## Pitalica



# Hrvatska glagoljica

## O izložbi

- podatci o virtualnoj izložbi
- vijesti o izložbi *Hrvatska glagoljica* održanoj u prostoru NSK
- Katalog izložbe
- fotogalerija

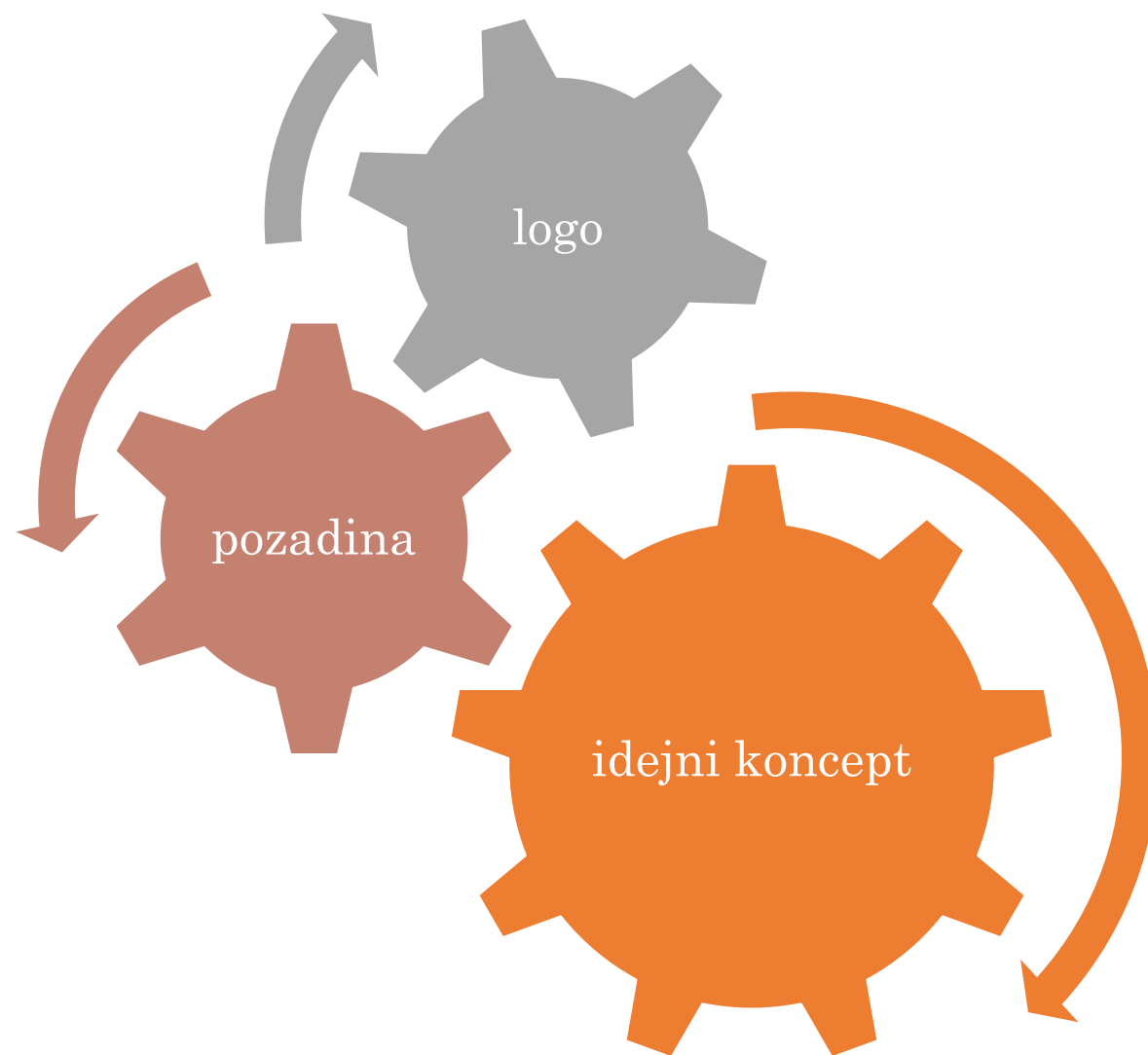
## O projektu

- informacije o razvoju projekta i portalu *Glagoljica.hr*





# Dizajn virtualne izložbe



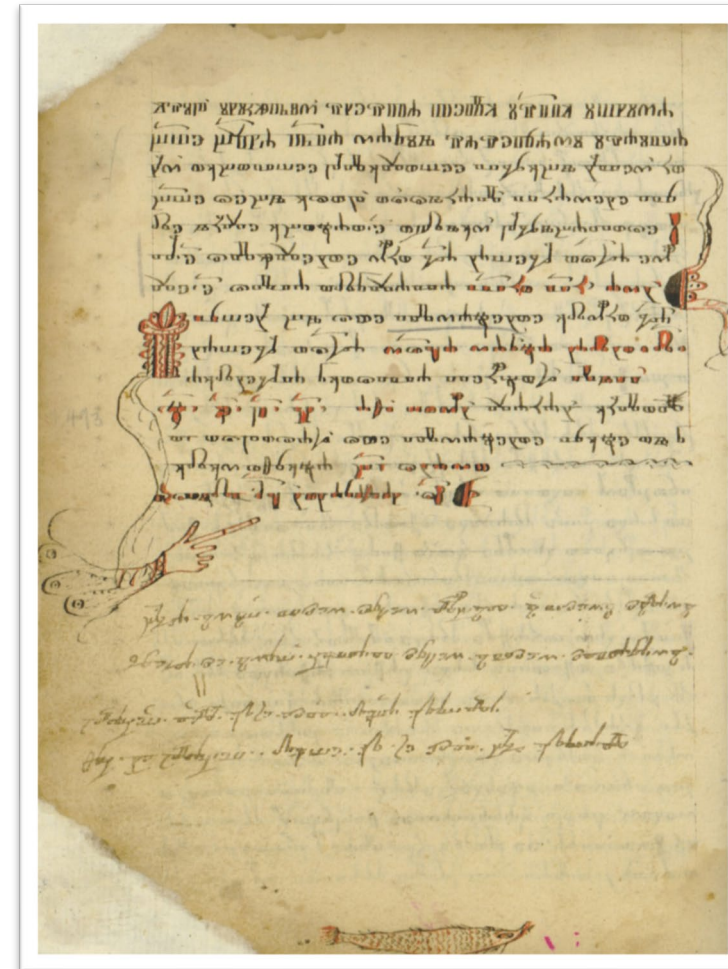


LOGO

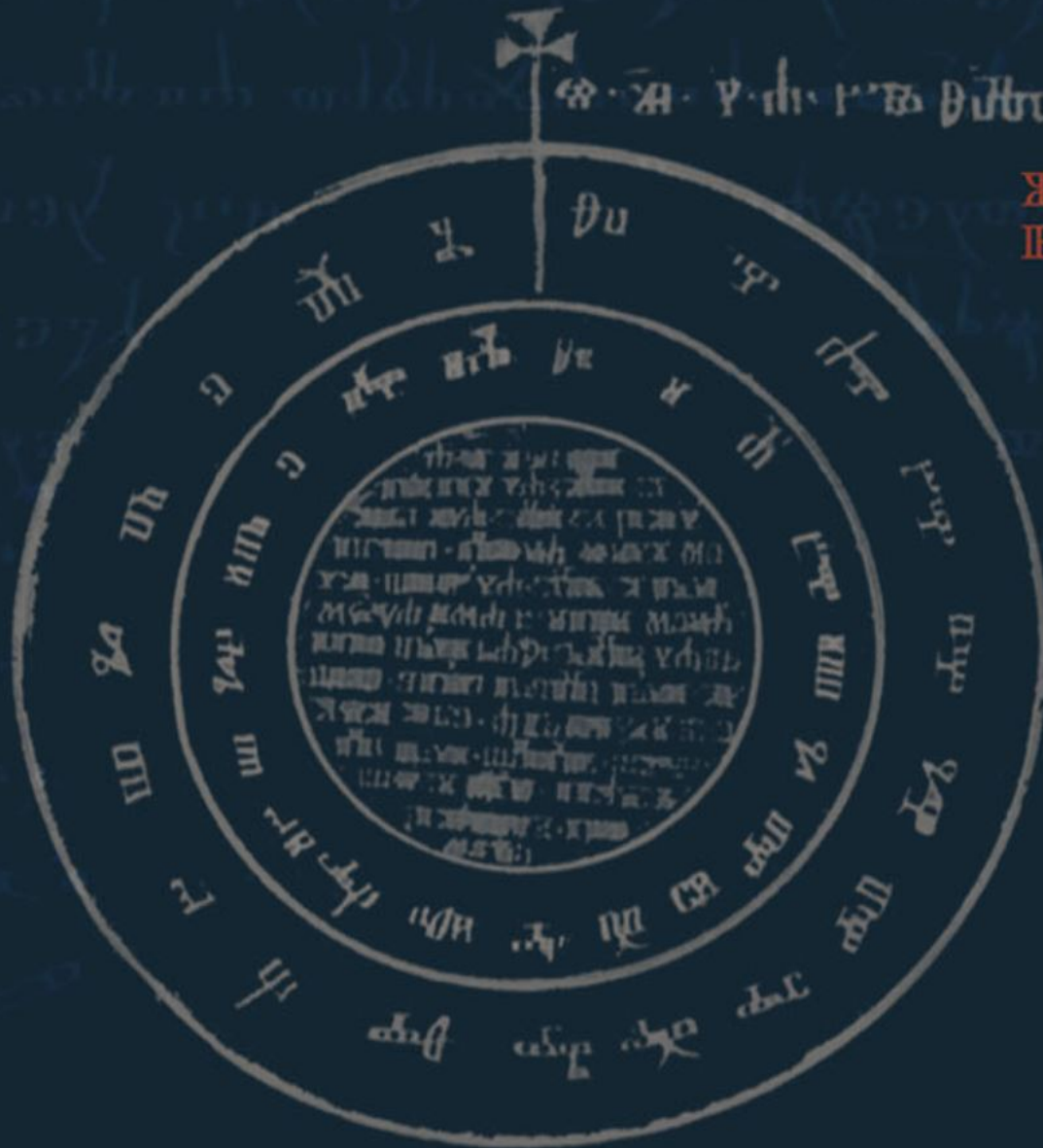
Mavrou brevijar, 1460.



Greblou kvarezimal i tumačenje muke, 1493.







Ⲁ ⲁ Ⲃ ⲃ Ⲅ ⲅ Ⲇ ⲇ Ⲉ ⲉ Ⲋ ⲋ Ⲍ ⲍ Ⲏ ⲏ Ⲑ ⲑ Ⲓ ⲓ Ⲕ ⲕ Ⲗ ⲗ Ⲙ ⲙ Ⲛ ⲛ Ⲝ ⲝ Ⲟ ⲟ Ⲡ ⲡ Ⲣ ⲣ Ⲥ ⲥ Ⲧ ⲧ Ⲩ ⲩ Ⲫ ⲫ Ⲭ ⲭ Ⲯ ⲯ Ⲱ ⲱ Ⲳ ⲳ Ⲵ ⲵ Ⲷ ⲷ Ⲹ ⲹ Ⲻ ⲻ Ⲽ ⲽ Ⲿ ⲿ Ⲱ ⲱ Ⲳ ⲳ Ⲵ ⲵ Ⲷ ⲷ Ⲹ ⲹ Ⲻ ⲻ Ⲽ ⲽ Ⲿ ⲿ

Ⲱ ⲱ Ⲳ ⲳ Ⲵ ⲵ Ⲷ ⲷ Ⲹ ⲹ Ⲻ ⲻ Ⲽ ⲽ Ⲿ ⲿ Ⲱ ⲱ Ⲳ ⲳ Ⲵ ⲵ Ⲷ ⲷ Ⲹ ⲹ Ⲻ ⲻ Ⲽ ⲽ Ⲿ ⲿ

U početku bijaše Riječ i  
Riječ bijaše od Slova.



# Daljnji razvoj

- **nadogradnja sadržaja**
  - engleska inačica virtualne izložbe
  - implementacija karte glagoljskih tiskara
  - mogućnost prijevoda sa latinice na glagoljicu i obratno
- **proširenje tehničke funkcionalnosti**
  - proširenje funkcionalnosti sučelja CMS sustava WordPress
  - kvalitetniji web dizajn i interaktivna web stranica
  - usvajanje drugih konceptijskih i programskih rješenja?

# Stručni tim

- **Koncept i dizajn virtualne izložbe:** Kristina Judaš i Iva Perinić
- **Zastupljeni autori (abecednim redom):** Sandi Antonac, Ivan Botica, Irena Galić-Bešker, Tomislav Galović, Kristijan Kuhar, Katarina Livljanić, Ana Šimić
- **Uredništvo:** dr. sc. Sofija Klarin Zadravec, Anita Marin
- **Suradnici:** Sandi Antonac, Dobrila Zvonarek
- **Fotografije i digitalizacija građe:** Renata Breka, Darko Čižmek, Marko Dragović, Sonja Hrelja, Željko Stojanović
- **Programsko rješenje:** Filip Lončar, Branimir Matijačić



Pratite nas na:

<http://virtualna.nsk.hr>